

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 17340 — „St. Olav“s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: En ny pavelig rundskrivelse. — Det vanskelige forsvar. — N.K.K.F. - Rettelse. — Øitidsdag i Arendal. — Et knekket kornaks. — Spørsmål og svar. — Mère Zoë ridder av Æreslegionen. — St. Halvards nye kirke i Oslo. — Herhjemme.

En ny pavelig rundskrivelse.

Som overalt ellers i den tenkende og følende verden har krigen i Etiopien og de trusler, som den har fremkalt mot hele Europas fred, også kastet sine skygger over julen i Vatikanet — ja intet sted føles vel den synd mot Gud og nestekjærligheten som som en krig innebærer, så tungt som nettop der. På selve julaften utsendte den hellige Fader et budskap til menneskeheten, datert den 20. desember og begynnende med ordene «Ad catholici sacerdotii fastigium», hvori han legger hele den katolske kristenhet på sinne hvad prestestandens hellige kall betyr for hele Kirkens og dermed menneskehetens velferd. Pave Pius XI overrakte selv kardinalene et eksemplar da de på juleaftensdag ved kardinal Granito de Belmonte frembar sine ærbødige ønsker for festen — idet hs. Hellighet holdt en tale, hvori han kom inn på de tunge og vanskelige tider, hvor navnlig den sociale krisetilstand og krigens ofre av menneskeliv voldte ham den dypeste sorg og bekymring.

Ved siden av dette løfter nu også de som fornekter Gud og hvis motto er «uten Gud!» i alle livets forhold — sine hoder høiere og deres rop høres av mange som nu i stedse stigende grad åpenlyst går til forfølgelse av kristendommen og de kristne. Men det vil aldri lykkes mørket å opsluke lyset — og den Hl. Fader vil heller ikke opgi håpet om at det skulde lykkes å få hitført fredens tider igjen på jorden, selv om han ikke nu kunde si de beroligende ord som han gjerne hadde villet kunne si. Det hadde imidlertid vært ham til stor trøst i disse vanskelige tider å utarbeide den rundskrivelse om

presteskapets hellighet som samme dag blev utsendt til hele kristenheten.

Rundskrivelsen innledes med en omtale av prestens misjon og plikter. I første rekke er det den makt han har til å fornye korsofferet i den hellige messe. Og som følge av denne makt kan han utøve sin store innflytelse på de kristnes overnaturlige liv, idet han forvalter de hellige Sakramenter. Og dessuten har han den edle oppgave å forkynne ordet for alle folkeslag slik som Kristus påla apostlene og deres etterfølgere å gjøre det.

Men en slik verdighet og en slik misjon krever av presten en ophøiet tankegang, en hjertets renhet og en hellig livsførsel som svarer til hans kalls hellighet. Særlig må presten vokte sig for den villfarelse at han under påskudd av nidkjærhet for sin gjerning kan forsømme sin personlige helliggjørelse eller undlate å utøve de dyder som tvertom er særlig nødvendig for en prest.

Fordi han står i så hyppig og inderlig forbindelse med Gud, må presten først og fremst besidde en dyp fromhet, forenet med den mest fullkomne renhet. Rundskrivelsen kommer her inn på cølibatet og påviser dettes betydning for hele prestens gjerning. Fordi han er helt fri for alle personlige bånd kan han ofre sig helt til sjelenes vel og ene og alene arbeide på å føre til Gud de «får som er uten hyrde». Men for å kunne være herre over alle sine krefter må presten utøve en streng selvdisciplin, idet han er lydig — som Kristus «lydig til døden, ja kor-

sets død». Men dessuten bør han samle sig mange kunnskaper. Ti i disse tider, så fulle av villfarelser og fordommer, må presten mer enn alle andre stå utrustet til å være «lærer i Israel» og derfor arbeide på å erverve sig stadig en mer utstrakt viden og grundigere kunnskaper — såvel på de verdslige som på de kirkelige områder. Og idet han ønsker presteskabet en stadig større almen kultur, opmuntrer den Hl. Fader de prester som særlig har anlegg for det, til uten betenkning å drive spesialstudier i en eller annen videnskapsgren, også i de humane videnskaper.

Efter dette følger det naturlig at den Hl. Fader går over til å tale om presteskabets utdanning.

Han minner om hvorledes Kirken med særlig omhu overvåker denne og at det er biskopenes oppgave å finne verdifulle menn som kan hellige sig prestegjerningen. De vordende prester bør nyte godt av den klassiske danning og være grundig inne i Kirkens tradisjonsrike filosofi, den skolastiske. Hvad tilgangen til prestestanden angår, forlanger paven at man skal vise sig meget streng i valget av kandidater og ikke nære frykt for på den bestemteste og klareste måte å håndheve de overnaturlige prinsipper efter hvilke Kirken bedømmer om der

foreligger et virkelig kall. Men denne omhyggelighet for kun å motta de unge mennesker som helt og fullt vil vie sitt liv til den hellige prestestand, må ikke svekke arbeidet på å vekke og opnå enn flere kall.

Den Hl. Fader vender sig på dette sted i rundskrivelsen til alle de troende og anmoder dem om uten ophør å be om at «høstens Herre må sende flere høstfolk». Han velsigner alt det arbeide som gjøres for dette og lykkønsker den katolske aksjon med alt det den allerede har utrettet på dette område. Og han minner om at et hjem hvori der føres et helt kristent familieliv, alltid har vært den gunstigste grobunn for et prestekall, idet han ber foreldre huske den velsignelse som de erhverver sig når et av deres barn kalles til å tjene Gud.

Til slutt retter paven sine ord til alle prester, idet han råder dem til flittig deltagelse i åndelige øvelser. Og særlig de unge prester — «Kirkens håp» — ber han med dyp og faderlig kjærlighet om å bli «prester efter Guds hjerte». Og endelig meddeler den Hl. Fader at der til minne om det hellige jubileumsår for menneskehetens forløsning vil bli utsendt en ny votivmesse «Summi et Aeterni Jesu Christi sacerdotis», som skal kunne leses hver torsdag når de liturgiske forskrifter tillater det.

Det vanskelige forsvar.

I sitt skrift «The Present Position of Catholics» komer kardinal Newman inn på de store vanskeligheter som er forbunden med å forsvare den katolske Kirke når der er rettet uvederheftige beskyldninger mot dens lære og dens menn. Enkelte fenomener her hjemme i den siste tid har gitt hans ord en viss aktualitet, og vi bringer derfor i denne artikkel et utdrag av hans betraktninger over dette emne.

Det ser ut til, skriver kardinalen, at påstand uten beviser er helt legitime angrepsvåpen når det gjelder den katolske Kirke. Et hvilket som helst menneske synes å kunne utslynge en hvilken som helst beskyldning imot oss uten å behøve å fremføre annet bevis enn selve sin påstand. Og kan vi ikke tvinge anklageren til å fremskaffe beviser er vi helt hjelpeløse og må tause ta imot beskyldningene.

Det verste er dog at beskyldningene kan være utstyrt med så tallrike biomstendigheter at de tilsynelatende har et indre sannhetsvidnesbyrd i sig selv, så alle ytre beviser forekommer menneskene å være overflødige. Scenen er henlagt til en eller annen festning i de ville Apeniner eller det avsides lig-

gende Languedoc, eller det er en beretning om en eller annen prest i det fjortende århundre som bodde i en liten landsby i Calabrien ved navn Buonavalle. Eller historiens helt er en munk i et helligåndskloster i S. Filippo d'Agiro på Karl den stores tid. For slett ikke å tale om når der serveres en hårreisende beretning om Don Felix Malatesta de Guadelupe, som var skriftefar for en prins av Asturia som døde i 1821. Denne Don Felix var benediktinermunk og har efter sigende skrevet sine «selvbekjennelser», som ved franskmennenes inntagelse av Madrid efter tilbaketog fra Salamance 1812 falt i deres hender. I disse «bekjennelser» tilstår han å ha myrdet av jalusi fire av sine ordensbrødre, skjendet fem—seks kvinner og senere forgitt dem, avsendt diverse barnelik i kufferter og kasser til forskjellige steder, mens han samtidig ikke føler det ringeste samvittighetsnag da han daglig brenner lys til ære for jomfru Maria samt forfølger alle kjettere med sitt mest brennende hat og har sørget for, at der efter hans død blir lest femhundre messer for hans sjels evige hvile! Historier som disse, (som vi herhjemme i Norge kan suplere med flere gode eksemplarer) passer godt til å illustrere min mening,

fortsetter kardinalen. Hvis en katolikk nemlig nu forsøker på tross av disse beretningers indre usannsynlighet å komme til bunds i dem, vil han etter hvert finne sig inviklet i en hel labyrint af vanskeligheter. Først må han nemlig undersøke om der virkelig er et helligåndskloster i den nevnte sisilianske landsby og om dette eksisterte på Karl den stores tid. Han må finne ut hvilke prester var skriftefedre for prinsen av Asturien i de tyve første år av forrige århundre. Plyndret franskmennene virkelig noen kloster omkring 1812 o.s.v. o.s.v. i en uendelighet. Så må vedkommende sanhets søker granske sine landkort, håndbøker, reisebeskrivelser, geografiske og historiske lærebøker for å komme til bunds i disse spørsmål . . . og la oss nu anta at han etter en masse vanskeligheter: brevskrivning med venner, undersøkelser i biblioteker og sammenligning av avvikende vidnesbyrd er kommet så langt, at han absolutt kan bevise den ondskapsfulle histories fullstendige løgnaktighet og gi et klart og avgjørende uigjendriveligt svar. Så oplever han at ingen bryr sig et ringeste om dette og at ingen overhodet mer tenker på historien! Den har øvet sin gjerning og har skapt og festet et bestemt inntrykk hos dem, som har hørt den, om hvordan en munk er og hvordan han oppfatter sin plikter og sin stands verdighet. En munk begår altså like så lettvindt mord som han spiser middag og legger sig til å sove, og selv om man har glemt ad hvilken vei man har fått dette inntrykk så er det like klart og ut-sletteligt. Eller selv om man husker selve historien så bryr man sig absolutt ikke om å innlate sig på å studere en lang og kanhende tørr gjendrivelse av den. Man har inntatt sitt standpunkt og innskrenker sig til den formodning, at vel har sannsynligvis ens hjemmelsmann vært unøiaktig i enkelte uvesentlige detaljer, men i det vesentlige forholder det sig sikkert slik som man har hørt. Og katoliken må lide den skuffelse at det store arbeide han har utført i sanhetens tjeneste, ikke har gjort det fjer-neste nytte.

Men hvorledes skal vi da bekjempe alle disse udødelige påstander og fordommer som vi stadig støter imot?

Det eneste som vi har å gjøre er å la våre annerledes tenkende og troende omgivelser lære vår helige tro å kjenne gjennom den måte vi selvløver den og praktiserer den. Den måte, hvorpå vi selv har tatt den op i vår væremåte og identifisert oss med den i alle våre handlinger. Meget mulig at dette ikke bringer våre motstandere nærmere til Kirken men det vil absolutt etterhvert få bukt med de meningsløse fordommer. Og så sier kardinalen noet som det er utmerket å bite merke i: «La aviserne i London være i fred, henvend dere ikke selv til dem, men la rette vedkommende ta sig av dem, idet dere selv ikke bryr dere emd det store almene omdømme men dyrker det stedlige! Og når så trengselstidene kommer og fienden raser og truer oss og utslynger de infameste beskyldninger mot våre prester, våre ordensfolk og mot vår Kirkes he-

le moral og tro og livsanskuelse, så vil menneskene i Birmingham sikkert si: «katolikkene er noen forferdelige mennesker og man kan umulig stole på dem, for det sier jo både Times og premierministeren og alle våre egne gode biskoper og prester, og så gode autoriteter må vi selvfølgelig gå ut fra har rett. Men allikevel må vi gjøre en undtagelse for katolikkene her i Birmingham, for de er ikke som andre av deres trosfeller. Alle de katolikker som er i Manchester og Preston og Liverpool er uten tvil skurke og bedragere og usedelige, men av en eller annen grunn er de alle serdeles aktverdige her på stedet. Prestene er sikkert alle andre steder grusomme uhyrer, men her er de ulastelige av levnet og arbeider opofrende for sine menigheter! Biskopene er sikkert alle andre steder utsvevende og praktlystne tyranner, men ikke biskopen av Birmingham, som ikke bryr sig om prakt eller verdslige fornøielser, men likefrem og fordringsløs bare er optatt av sitt arbeide.» Og folkene i Manchester vil si som så: «Naturligvis er papismen noet forferdelig noet som vi må bekjempe av alle krefter. Men rett skal være rett og her i vår by er katolikkene særdeles flinke og strevsomme og respektable og vi skal nok sørge for at ingen våger å gjøre dem noe fortred her! Det er anderledes i Birmingham hvor de har en tyranisk og forferdelig biskop og hvor de har prester, som selv ikke tror et ord av det som de preker og som slett ikke lever efter det. Vi husker ikke hvem har fortalt oss dette, men det er en høist pålitelig mann som er altfor samvittighetsfull og nestekjerlig til å vilde tale ondt om noen. Men man skulde bare prøve på å vilde si noet ufordelaktig om de gode katolikker i vår by!» Således, kjere brødre, vilde beskyldningene mot katolikkene bli hjemløse fra by til by inntil de blir til en lyd, som intet betyr, og et skrik, som ingen hører!»

Såvidt kardinal Newman. La oss legge oss hans ord på hjerte i tiden fremover og arbeide på ved hele vår personlige ferd selv å bli vår hellige tros sannhetsbevis — det beste som finnes.

Hvad bør vi lese? Alt, som vi kan lese høit — for oss selv? Nei, alt vi kan lese høit for vår mor eller vår datter.

Henri Lavedan.

Det forferdeligste i verden — det er rettferdighet uten kjærlighet.

François Mauriac.

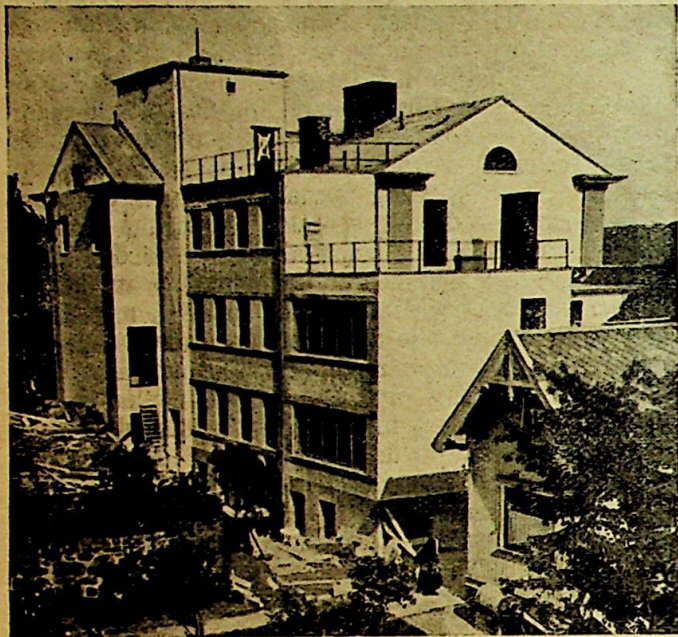

N. K. K. F. - Rettelse.

I opgaven fra N.K.K.F.'s Utdannelsesfond var det dessverre to trykkfeil. Det stod at velørv. hr. sogneprest P. Th. Rusche, Tromsø, hadde sendt kr. 10,00, der skulde ha stått kr. 20,—, og kapital pr. 1/1—1936 var opført med kr. 3197,56 istedenfor kr. 3179,56.

Høitidsdag i Arendal.

St. Franciskushospitalet, Arendal.

Det nye skolehus i Arendal er blitt høitidelig vigslet av hans høierverdighet biskopen søndag den 12. januar — men mens vi venter på referatet av denne festlighet skal vi se oss litt om på stedet, og jeg skal få lov å gjøre «St. Olav»s lesere delaktig i noen av de inntrykk som jeg mottok da jeg i høst begynte min reiseferd der.

Den gang var det prektige skolehus ikke helt ferdig — men det var under tak og innredningen så vidt fremskredet at man fikk en klar og tydelig forestilling om hvordan det vilde bli — hvor vakkert og praktisk det vilde fortone sig når det lå rede til å ta imot barna til arbeid i øverste etasje, og de voksne til fest i underste. Det med etasjene er forresten ikke så greit å redegjøre tydelig for — sett fra nord-vestsiden har huset kun en etasje — fra syd-øst har den to, hvilket plasseringen i terrenget er skyld i. For resten ligger det både praktisk og vakkert til — midtveis mellom kirke og prestegård og det store herlige St. Franciskus sykehus.

Skolehuset omslutter som man vil forstå både klasseværelser og foreningslokale. Inngangen til begge er ad en portal med trappe vis-a-vis prestegården — mens festivitetsalen også har sin direkte inngang vis-a-vis hospitalet. Ad hovedinngangen kommer man inn i en vestibyle hvorfra nedgangen til underetasjen. Fra denne vestibyle kommer man inn i en stor forhall som kan brukes til opholdssted for barna når det er dårlig vær i frikvarteret. To store solfylte klasseværelser, et lærerværelse og et sløidlokale støter op til denne forhall — helt ideelle

til sitt bruk. Farvene kan jeg dessverre ikke uttale mig om — de var ikke bestemt ennå — men dimensjonene og lysforholdene var utmerkede. Det samme må sies om foreningslokalet i etasjen under — vel et av de vakreste vi har ved våre stasjoner. Det avsluttes av en utmerket scene med garderober til skuespillerne på begge sider. I forværelset finnes velinnredede garderober for publikum, billettluke, toiletter o. s. v. Skolen har sine egne sanitære anlegg i sin etasje. Foreningskjøkken var der selvfølgelig også avsett plass til — likeledes for varmeanlegg, brenselrum m. m.

Men at skolen trengte nye lokaler fikk vi syn for sagn for da vi sammen med sognepresten avla den et besøk. Maleriske og stilfulle omgivelser kan være vel og bra, og det var meget estetisk å klatre ned av gamle forvitrede stentrappene og frønnede tretrappene og ballansere over mosgrodde toppede sten for å komme frem til den skønne fredede Kallevig-gård, ett av Norges vakreste og stilfulleste bygningsverker. Men all estetikk hjelper ikke når lokalene er for små, for gamle og upraktiske å holde skole i for moderne barn, som jo skal ha så og så mange kubikkmeter luft pr. hode for å kunne trives — etter hvad de lærde sier. Uten å være ekspert i regning så man straks at i disse to rum fattedes adskillig på den lovbeftalte kubikkluft — men til gjengjeld var der en særdeles god «luft» her. De to lærerinner — St. Fransiskus Xaversøstrene Rosa og Sigrid — har bragt sin kongregasjons gode ånd med sig og den har satt sitt preg på små og større elever. På opfordring var de straks villig til å synge for de besøkende og vi fikk en hel liten formiddagskonsert av de rene klare barnestemmer, som tilsist foredrog den lokale fedrelandssang: «Arendalsangen». Det er en glede å tenke på at disse flinke søte barn — 17 i tallet — sammen med sine to dyktige og opofrende skolesøstre nu er rykket inn i moderne store og lyse lokaler med masser av sol og luft!

Så klatret vi opover igjen ti nu skal vi besøke moder Camilla og bese hennes rike — det nye, store og prektige St. Franciskushospital. Høit og fritt ligger det — med en vidunderlig utsikt over sjøen. Hospitalet er kun tre år gammelt og derfor utstyrt etter alle lægevidenskapens nyeste fordringer. Selve stasjonen kan jo i 1936 feire sitt 25-års jubileum, grunnlagt som den er av mgr. dr. K. Kjelstrup — og det første sykehus er nu søsterhjem. Det er en hyggelig trebygning som ved en gang er forbundet med det store nye hospital, og rummer foruten søstrenes private domene også et vakkert kapell i grått og rødt. Vegg i vegg med kapellet er et sykeværelse for søstrene, hvorfra de kan overvære messen.

Selve hospitalet er som sagt tip-top moderne

med en stor og en mindre operasjonssal og alle de rum som trenges. Alle anlegg er selvfølgelig også på høide med tidens fordringer. Røntgenavdelingen er stor og praktisk beliggende. Som en liten særlig ting kan nevnes et hvilerum med tilstøtende dusj for de opererende læger. «Efter en stor og anstrengende operasjon er kirurgen ofte helt gjennomvåt av svett», sier moder Camilla — «derfor er de så takknemlige for å kunde være litt i ro her på sin egen domene uten forstyrrelse av noen art.»

«Er der noensinne vanskeligheter med lægene? Dere søstre har jo også de religiøse plikter å passe. Kolliderer de aldri med lægenes krav?»

«Ikke hos oss», smiler moder Camilla. «Her spør lægene ofte når de fastsetter en operasjons klokkeslett, om den tid passer for våre kirketider. Så mer hensynsfullhet kan vi jo ikke forlange!»

Kjøkkenavdelingen er selvfølgelig også et ønskested for dem som skal stelle mat — en stor anretning, opvaskrum, spisekammer og koldkjøkken får en hvilkensomhelst husmors tenner til å løpe i vann!

Så ber moder Camilla oss om å følge med ut i den vakre have som ennå er grønn og frisk tross høstens kulde — og hun viser oss det skjønne parti med en Lourdes-grotte, søstrenes rekreasjonsopphold om sommeren. Og derfra går vi over i den lille beskjedne prestegård hvorfra sognepresten, pater Leo van Eekeren O.F.M. følger oss over i den like så beskjedne kirke, som dog virker hyggelig i sine beige og grå farver og med sine statuer av St. Franciskus-Xaver, St. Franciskus av Asissi og St. Antonius av Padua. At den ikke mangler en Jesu-Hjerte-statue, en Gudsmor-statue og en statue av St. Joseph sier sig selv. Liten og enkel som kirken er, har den dog en stor plass i menighetens hjerter — og om fredagene kommer man i flokk og følge til kommunion. Da så mange bor på de små øer utenfor kommer de jo inn til byen med dampbåtene, og disse går først sent søndag formiddag så man ikke rekker tidlig messe den dag.

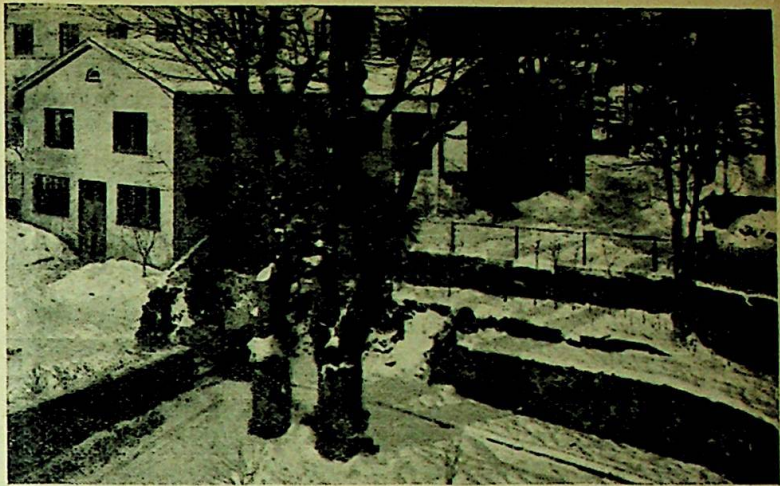
Selvfølgelig ønsker også denne menighet sig en ny kirke — men med de forholdsvis mange barn den teller iblandt sine medlemmer har man ansett det for riktigst å ta løftet med skolen først, ti barna representerer jo fremtiden. Det er med berettiget stolthet og glede, at menigheten nu ser på det nyeste skolehus — men om den høitidsdag som vigselen formet sig som vil andre enn undertegnede berette.

E. D.-V.

Og i Arendalsbladet «Tiden» for 13. januar leser vi da også:

**Arendals nye katolske skole vigslet igår.
En lys, vakker og hypermoderne læreanstalt.**

Den nye skolen til katolikkene i Arendal blev vigslet ved en enkel høitidelighet igår, i nærvær av en rekke autoriteter. Man merket sig ordfører dr. Barth, fylkesmann Pedersen, politimester Møinichen, borgermester Havig, sorenskriver Krohn, formann i bygningrådet o.r.sakf. Løvland og rektor

Det nye skolehus, Arendal.

Heggebø. Forøvrig var en rekke av den katolske menighets medlemmer til stede, samt bygningens arkitekt Ketil Ugland og byggmester Gustav Johnson.

Den høitidelige vigslingen foretokes av biskop Mangers. Denne understreket i sin tale at få land har ofret så meget på skolesaken som nettop Norge. Efter biskoppens tale resiterte en ung gutt en versifisert takk til biskoppen for skolen, hvorpå et barnekor stemte i høistemt hymne til bispens pris.

Man bød så de fremmøtte på forfriskninger. Herunder lykkønsket ordfører Barth den katolske menighet med den vakre og tidsmessige skole. Byggmester Johnson takket fordi han hadde fått lov å utføre dette bygget, og gratulerte menigheten.

Sognepresten for den herværende menighet, fransikanerpateren Leo van Eekeren, holdt følgende tale:

Høiærv. biskop Mangers, Mgr. Kjelstrup, byens autoriteter, ærv. søstre, mine damer og herrer! Jeg vil få lov til på menighetens og på egne vegne å takke hans høiærv. biskop Mangers for den nye vakre skole som vi har fått her i Arendal og likeledes takker jeg Dem, Mgr., for den høitidelige vigsling som De idag har foretatt. Det er i år 25 år siden vår menighet blev grunnlagt. Mgr. Kjelstrup som er tilstede her idag var menighetens første sogneprest. Det gleder oss, Mgr. at De har kunnet komme til oss og jeg vil benytte anledningen til å takke Dem for det arbeide De har nedlagt her. Det har ikke vært forgjeves. Videre vil jeg få lov til å takke byens autoriteter for den velvilje, forståelse og interesse De har vist oss idag i anledning skolens høitidelige vigsling. Men jeg ikkek bare takker for idag. jeg vil også takke for fortiden og jeg håper at vi også i fremtiden kan arbeide sammen i fred og forståelse. Videre takker jeg hr. arkitekt Ugland, hr. byggmester Gustav Johnson og alle dem som har arbeidet her for deres utmerkede arbeide. Ja jeg takker eder alle av ganske hjerte for den interesse og iver I har vist. Tilslutt tillater jeg mig å be eder

alle om å drikke en skål for vår kjære by Arendals fremgang og trivsel idet vi håper at også vårt ringe arbeide må bidra til dette.

Ingeniør B a n g takket på vegne av de foreldre som har barn på denne skolen for den nye, pene bygningen.

Man beså derefter den lille prektige skole, som hvad utstyr og læremidler angår rager langt over de fleste. Dertil er den holdt i lyse vennlige farver, og store vinduer sørger for dagens og solens lys.

Byens katolikker kan med rette være stolte av denne nye skolen sin.

Og «Vestlandske Tidende» skriver — etter også å ha referert selve festligheten:

Efter innvielsen var der anledning til å bese den nye skolebygning. Skolen har bl. a. en stor festsal i første etasje. I annen ligger de forskjellige skoleværelser, bl. a. med sløidlokaler og med lærerværelse. Hele bygningen er opført av betong og er i enhver henseende fullt moderne. Den preges innvendig av friske og vakre farver som gir et udmerket helhetsinntrykk.

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, mgr. Kjelstrup i Kristiansand, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse).

Kalkens bruk ved nadverden.

Spørsmål: Er det i samnhøve med Bibelen at katolikkane ved altergangen berre fær brød og ikkje vin? Mange sejer at presten drikk vinen for alle som går til alters. Er det so?

—a—

Svar: Skal jeg i få ord kunne gi Dem en tilfredsstillende utredning av dette spørsmål, må jeg først få lov til å ta avstand fra den uttrykksmåte De anvender. Vi katolske kristne tror på «transsubstantiasjonen» — d. v. s. at brødet og vinen forvandles til Jesu legeme og blod i det øieblikk innstiftelsesordene uttales av en rettmessig vigslet prest. Det er således ikke mere «brød» og «vin» som utdeles ved Herrens bord, men den levende Frelser som personlig er tilstede med legem og sjel, som Gud og menneske. Vi bruker heller ikke uttrykkene «altergang» og «gå til alters», da disse uttrykk er av sekterisk opprinnelse og ikke dekker tanken. Vi kaller denne hellige handling «Kommunion» og taler om å «kommunisere», «gå til Kommunion» eller «gå til Herrens bord».

De fleste protestanter som angriper den katolske Kirkes nadverdpraksis gjør det på uriktige premisser, fordi de ikke tar i betraktning hvad forvandlingslæren fører med sig og fordi de som oftest ikke kjenner læren om Messeofferet. Når man så hertil føier den vanlige uvidenheter om de første kristnes gudstjeneste og kirkeskikker, er det lett å forstå at vår tids protestanter ofte blir urettferdige mot Moderkirken.

Forsøk nu å følge mig i det jeg her, så konsentrert som mulig, utvikler for Dem, så vil De se den katolske Kirkes

nadverdpraksis i det rette lys: Da Jesus skjærtorsdags kveld innstiftet Alterets hellige Sakrament, gav han sin Kirke både et ublodig offer og et offermåltid. Dette offer er det hellige Messeoffer, en ublodig gjentagelse og fornyelse av det blodige korsoffer, idet Jesus på sitt ord kommer tilstede under brødets og vinnens skikkelser og som vår «talsmann og midler» tilvender de enkelte sjeler den forløsningsnåde han ved sitt liv, sin lidelse og død forhvervet oss, mens han vandret her på jorden. Apostlene og deres rettmessige efterfølgere i embedet er den Nye Pakts offerprester som stadig skal gjenta det Jesus selv gjorde på den første minneværdige skjærtorsdags kveld. Derfor sa han til apostlene: «Gjør dette til minne om mig». Det var også bare til apostlene han sa: «Drikk alle av den (nemiig av kalken)». Under det blodige offer på korset utgjød Jesus sitt blod. Under den ublodige fornyelse av korsofferet, den hellige Messe, skjer ingen blodsutgydelse, men den symboliseres ved brødets og vinnens adskilte skikkelser. Til Messeofferet er altså begge skikkelser nødvendige, og den ofrendeprest må derfor også nyte av kalken.

Anderledes forholder det sig med den som nyter av offermåltidet uten selv å frembære offeret. Da hensikten med å motta den hellige Kommunion er å komme i den inderligste forening med Frelseren, spiller det ingen rolle om man mottar Sakramentet under én eller under begge skikkelser. Eftersom det jo er den levende Frelser vi mottar og ikke et lik, må Kristus være hel og udelte tilstede under enhver av skikkelsene, så der hvor hans kjød er, der er også hans blod. «En gang opstanden dør han ikke mere», sier apostlen (Rom. 6, 9).

Visstnok mottok man i Oldkirken under normale forhold begge skikkelser, men vi vet også at under særlige forhold meddeltes bare én skikkelse. Således fikk martyrene i fengslet, eneboerne og de syke Sakramentet bare under brødets skikkelse, og nydøpte småbarn bare under vinnens. Dette viser jo klart og tydelig at Oldkirkens kristne anså det ene element for tilstrekkelig. Det hele er altså et disiplinsspørsmål som må overlates til de legitime kirkelige myndigheters avgjørelse. Når Moderkirken i de senere århundrer, veiledet av den Hellige Ånd, har opretholdt Kommunionen under brødets skikkelse, har den mange gode grunner til det. Tenk t. d. på hvor ugjærlig det vilde være ved store Kommunioner å regne ut hvor meget vin der skulde vigsles under den hellige Messe og hvor vanskelig det vilde være å opbevare det som blev tilovers. Også hygieniske grunner taler mot bruken av en felleskalk, og særkalker er utilstedelige av liturgiske grunner, fordi de vilde opheve den symbolske enhet i den felles kalk (1. Kor. 10, 16) som Kirken alltid har lagt vekt på. At Kirken i Orienten ennå enkelte steder utdeler Kommunionen under begge skikkelser har sine særskilte grunner som ikke her skal omtales.

Det tåpelige sludder at presten «drikk for menigheten» behøver jeg etter ovenstående utredning neppe å komme nærmere inn på. Men jeg skulde ønske at De — og mange med Dem — vilde lese pater Lutz's ypperlige skrift «Kors og Alter». Det vil sikkert virke som en åpenbaring på ærlige sannhetssøkere og de vil forstå hvilken åndelig fattigdom de protestantiske kirkesamfund lider under ved å ha mistet Nadverdofferet, den hellige Messe, som helt fra aposteltiden av har vært den viktigste kristne kultushandling — midtpunktet i den Nye Pakts gudstjeneste. K. K.

Ved St. Peters grav

foregikk 4. desember sistl. en sjelden begivenhet, idet en ung norsk konvertit, frøken Laila Hulaas, tilhørende Storfjord katolske menighet, Lofoten, blev fermet der.

I det kunstmettede og for anledningen fint pyntede lille kapell i krypten under høialteret i St. Peterskirken leste hans høiærverdighet biskop dr. Smit messen og meddelte alterets og fermelsens hl. sakramenter til den unge nordbo. Derefter holdt hans høiærv. på norsk en gripende tale om fermelsens betydning og kraftige støtte for den troende, som derved har mottatt kirkens og religionens ridderslag.

Der går nok år mellom hver gang, at der fra et alter i kristenhetens største tempel tales vårt sprog. Rom, desember 1935.

Nordlending.

Mère Zoë ridder av Æreslegionen.

Det vil glede alle våre trosfeller å erfare at St. Josephssøstrenes høitfortjente provincialpriorinne mère Zoë er blitt hedret med Æreslegionens ridderkors. Etter «Tidens Tegn» bringer vi følgende referat av den vakre ceremoni da den franske minister Ristelhueber overrakte «notre mère» den berømte og ærefulle dekorasjon:

«På den herværende St. Sunnivaskole avholdtes igår aftes den årlige juleforestilling av elevene, som imidlertid denne gang fikk et ekstraordinært forspill idet den franske minister hadde innfunnet sig for å dekorere St. Josephssøstrenes provincialpriorinne Mère Zoë med æreslegionens ridderkors. Skolens gymnastikklokale var utsmykket med franske og norske flagg og det var en meget representativ forsamling som hilste minister Ristelhueber da han kom inn i salen ledsaget av Mère Zoë, provikaren prelat Irgens og de franske dominikanerprester Lutz, Vanneufville og Le Breton. Ministerens familie, medlemmer av legasjonen og forøvrig en fyldig representasjon av den herværende franske koloni var også tilstede.

I en åndfull og varmt følt tale fremførte ministeren sin glede over å kunne bringe Mère Zoë et synlig bevis på den franske regjerings takknemlighet, fordi hun så utmerket hadde vist Norge «Frankrikes sanne ansikt». Hun står som et symbol på det vennskap som forbinder Frankrike, hennes fødeland, med hennes adoptivland Norge.

På Mère Zoës vegne takket provikar prelat Irgens for den ære som nu var vist St. Josephsøstrene.

Den enkle og stilfulle festlighet var dermed avsluttet og den påfølgende elevforestilling gjorde fortjent lykke».

«St. Olav» føier sine hjerteligste lykkønsknin-ger til!

St. Halvards nye kirke i Oslo.

En ting er sikkert: det er lettere å rive vår gamle St. Halvards kirke enn å bygge en ny — mange gutter i 12—14-års alderen vilde vel tilføie: og meget morsommere! Ti erfaringen synes å belære oss om at det åpenbart må være alle gutters største fornøielse å slå noe istykker. Man skulde til og med tro at der allerede er skjedd noe slikt med våre vinduer, for folk klager med rette over at det trekker fryktelig fra rutene — men det gjør det for den saks skyld også fra dørene. Taket er forøvrig råttent og krever hvert år store utgifter — og endelig er hele beliggenheten svært uheldig. Man tenker for det meste at det er et eller annet «bedehus» som står gjemt bakom gårdsplassen.

Noe må altså gjøres og med tiden skal det også gjøres noe — men når?

Ja — det beror altså på om
vår basar,

som skal avholdes 16.—24. februar til inntekt for St. Halvards nye kirke kan gi godt utbytte.

Og se dette utbytte beror igjen på om

1) Vi får samlet gode gjenstander til utlodning, hvorfor jeg her ved ber Dem tenke over om De ikke kan avse eller skaffe et eller annet. Alle gaver bedes vennligst sendt til sognepresten til St. Halvard, Urtegt. 29 II —

2) loddsalget blir tilstrekkelig stort. Derfor tør jeg be Dem om å avlegge et besøk i festivitetslokalet, Akersvn. 5, mellom 16.—24. februar. Jeg vil også håpe at De synes så godt om denne basar at De møter op flere ganger og hver gang tar med en hel flokk kjente eller slektninger — for da er jeg sikker på at den tid nærmer sig, at vi kan begynne med St. Halvards nybygg som er i høieste grad påkrevet.

Og så vil jeg til slutt fortelle en liten historie til overveielse.

Da St. Franciskus var begynt på sitt nye liv blev det en av hans første opgaver å restaurere noen falleferdige kapeller. Så gikk han hen på torvet hvor han snart så sig omgitt av gamle kamerater og bekjente — og han oppløftet sin stemme og sang noen deilige sanger for dem. Begeistringen og bifallet var stort — da sa han: «Hør nu, kjære venner — dere er takknemlige for denne underholdning og glede. Men nu er det deres tur til å glede mig. Jeg holder på å gjenopbygge et falleferdig gudshus. De som nu gir mig en mursten får

en belønning av Gud — de som gir mig to mursten får to belønninger av Gud og de som gir mig fem mursten får også fem belønninger av Gud!»

Tenk over dette!

På basarkomiteens vegne:

Pater Th. Notenboom, O.F.M.,

sogneprest til St. Halvards kirke, Oslo.

„Et knekket kornaks“

var det skjønne billede som sogneprest pater Notenboom brukte om Knut Josef Ruyter ved hans begravelse tirsdag den 14. ds. «Han blev knekket fordi han var moden», kunde sognepresten si med full rett om den kun 13 år gamle gutt, som etter et langvarig og smertefullt sykeleie blev tatt bort fra foreldre og søsken.

Sogneprestens ord fant gjenklang hos alle som er kommet i berøring med Knut, som var sine foreldres glede og sin skoles pyrd. Derom vidnet også den for en barnebegravelse enestående deltagelse — bl. a. var fremmøtt praktisk talt hele Oslos katolske geistlighet, flere St. Elisabeth- og St. Josephsøstre og alle Knuts klassekamerater.

Sogneprest pater Notenboom forrettet og ga til sist Knut det vakre eftermæle: «Hans sykeværelse blev en kirke og hans sykeleie et alter». — R. I. P.

Herhjemme.

Stabekk. Fra fjernt og nær kom man til Stabekk, den 5 januar, for å feire menighetens Juletreffest. Etter andakten hadde der samlet sig omkring 60 gjester, store og små, rundt det festlig smykkede juletre i prestegårdens hyggelige foreningslokale. Sognepresten Pater de Paape ønsket alle velkommen og ønsket alle en hyggelig kveld. Derefter gikk man rundt juletreet og sang de skjønne og kjære julesalmene. Det ødela ikke feststemningen om man en gang iblandt fikk sig en dunk og måtte albue sig frem rundt juletreet på grunn av de mange deltagere. Sangene blev ledsaget av frøken Johannessen's sikre spill på harmonium. — Herr Johan Fugstad leste så en prolog og derefter blev man buden tilbords. Så gledet fru Nylund gjestene med oplesning. Det var både dikt og prosa og en heldig blanding av alvor og spøk. Den alltid hjelpsomme frue høstet da også en velfortjent applaus. — Ennvidere hadde vi et yndig tablå som fremstillet julens store og hellige mysterium. 7 små piker var som engler rundt en krybbe, hvori lå et vakkert lite Jesusbarn som blev tilbedt av Jomfru Maria i frøken Irmelin Graff's skikkelse. De små engler gikk så helt op i sine roller som juleengler at man var fristet til å spørre hverandre om de ikke var kommet like fra paradiset. Og deres jordiske mødre var sikkert forbauset ovr å se at deres søte barn kunde være så fromme og rolige og stå pent stille, med foldete hender, mens man sang en hel julesalme. — Besøk av julemannen fikk vi også! Det var vår forhenværende sogneprest Pater Bzdyl, som bragte ham med, denne gangen, fra Hønefoss. Sammen kom de

inn, til gledelig overraskelse for alle tilstedeværende. Men barna var dem som gledet sig mest fordi julemannen hadde en pose med deilige saker til hver av dem. — Siste nummer på programmet var en liten sketch «Varsko her», opført av noen medlemmer av ynglingeforeningen fra Oslo, som hadde vært så elskverdig å tilsi oss sin medvirking til juletreffesten. Det fornøielige stykke høstet også velfortjent bifall. Etter ennu en stund hyggelig samvær skiltes man vel tilfreds med ønske om snart å møtes igjen i Stabekk's hyggelige prestegård.

Referent.

TROMSØ. — Det kan vel kanskje være av interesse for St Olavs lesere å høre noen ord fra Tromsø menighet. Vi heroppe gleder oss iallfall hvergang vi får gjøre en liten vitsitt til våre trosfeller langt der sør, når vi får vårt kjære blad. — Vi har hatt en deilig jul heroppe. Selv været tok julehensyn og bredte julaften et hvitt teppe over vår skjønne by. Vi hadde den store glede og få vår prefekt hjem til jul og i den strålende midnattsmesse faillt julegleder og fred i sinnene, mens hans preken brakte både katolikker og anderledes troende hen til vårt felles Jesubarn i krybben. Der møtes vi da heldigvis alle med glede og tilitt i disse vanskelige tider. — Så å si hele menigheten kommuniserte, både barn og voksne — Julens største glede. — Søndag mellom jul og nyttår gikk menighetens fest av stabelen, arrangert av St. Olavsforbundet under fru Snarbyes alltid store iver for alles vel. Foreningslokalet var festlig smykket og for et herlig juletre! Det blir for hvert år vakrere i mine øine og har mer og mer å fortelle. Etter at en julesalme var sunget trådte 2 småpiker frem og deklamerte hvert sitt juledikt, hvorpå hr. pater Künz — etter å ha hilst hr. prefekten og sognepresten fra Hammerfest — holdt sin velkomsttale til de fremmøtte der talte ca. 170. Talen der blev fremført med paterens varme hjertelag hadde noe til hver av oss og han ønsket oss at julens glede måtte være inn i det nye år i alt fellesarbeide for vår menighet og utad for katolisismens sak. Den blev varmt applaudert — hvorpå fellessang. Det var med stor glede vi så så mange av St. Elisabethsøstrene blandt oss. Der blev dannet to store ringer rundt treet og så sang vi våre gamle, men alltid like nye julesanger. — I 1ste etasje var det ene skoleværelse vakkert pyntet og dekket. Her blev så servert sjokolade og lekre skårne smørbrød, og vi viste alle i gjerning at vi satte stor pris på godt utført arbeide. — Aftenen fortsattes med marsj, sang og en morsom utlodning og tilslutt den for alle nordlendinger skattede nattkaffe. Den lærer forresten vi sydfra også ad åre å verdsette. Det er så at om sommeren er det lyst bestandig og hele to måneder om vinteren er det mørkt. Ergo kan man bare nyte kaffen. Sover man ikke den ene natten, håper vi på en blund den neste — for ikke å tale om de som ikke får sove uten sin sovedrikk i form av sterk kaffe. — Til sist holdt pater Künz en takketale til alle som hadde hatt strevet og gjort aftenen til en av de hyggeligste vi har hatt og som avslutning blev sunge «Inatt mig vær», hvorpå vi vandret hjem i den vakre nordlandsnatt — et minne rikere. Jeg måtte uvilkarlig trekke en sammenligning mellom den uforglemmelige valfart i sommer og denne fest. Så vidt forskjellig i sitt slags og dog en likhet. Katolsk ånd fikk råde og fylle våre hjerter med bønn og ønsker om «Nærmere Gud til dig, nærmere dig». — Fredag den 3. i ds. arrangerte skolesøstrene juletreffest for barna. Str. Wanda og Str. Theresia hadde hatt meget arbeide og hodebry. Der var pakker til samtlige — ca. 80 — i alle aldre. Julemannen hadde en masse å gjøre og jubelen var stor. Ansiktene blusset av iver og glede. Det er også de gladeste stunder i våre foreldrehjerter, når vi ser våre barns øine tindre i fryd og vårt umiddelbare ønske er at intet måtte få forstyrre våre kjæres rene glede. — Hermed ønsker Tromsø menighet alle trosfeller et godt nyttår.

Hj. H. P.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Telefon 10 877. Oslo.